

ORDNA & VÅRDA

Nr 1. 2023

MEDLEMSTIDNING FÖRENINGSSARKIVEN I STOCKHOLMS LÄN

Välkommen till FSL:s årsmöte på Stockholms stadsarkiv, Kungsklippan 6, sal Asplund torsdagen den 30 mars 2023

Program

kl. 16.00 **Föreläsning: Lumafabriken**

Inger Johansson, 2023 års stipendiat, berättar om Lumafabrikens historia. Hör om hur lamptillverkningen utmanade den rådande lampmarknaden och hur den svensktillverkade glödlampan möjliggjorde för gemene man att till ett överkomligt pris lysa upp sitt hem.

I samband med föreläsningen delas FSL:s kultur- och forskningsstipendium ut.

kl. 16.45 **Registrering**

kl. 17.00 **Årsmöte**

kl. 18.00 **Avtackning**

kl. 18.15 **Konstituerande möte för styrelsen**

Vi bjuder på lättare förtäring.

Anmälan om deltagande senast 23 mars,
i första hand via formulär på fslarkiv.se, alternativt till
e-post fsl@fslarkiv.se med uppgift om förening, om du
är ombud eller observatör
samt eventuell specialkost.

FSL:s styrelse

*Lumafabriken i Hammarby
sjöstad. Foto: Holger Ellgaard*

Nyheter från kansliet

I dagarna har FSL skrivit avtal med Nordlo som kommer att ansvara för driften av Arkivregister Stockholms län, ASL. Sedan en tid har vi saknat teknisk support då Erik Zetterstedt som hjälpt oss tidigare inte haft möjlighet att fortsätta med det. I samband med överflytten från vårt nuvarande webbhotell FS Data kommer databaserna att uppdateras till en nyare version. Därefter kommer vi kunna utveckla nya funktioner. En bättre mobilanpassning är en av de saker som efterfrågats av användarna.

Hemsidan fslarkiv.se har genomgått en teknisk förändring som nu är klar. Även den har anpassats för att läsas i mobiltelefon. ASL och Arkivföreningarna har lyfts fram och kan nås direkt från startsidan.

Om någon förening önskar att arkivkurserna ges på annan plats än i Stockholms innerstad får ni gärna höra av er till kansliet. Vi planerar för ett studiebesök i april/maj men får återkomma med information när det är klart.

I Arkivvärlden är FAI och FALK

inne i en process om att gå samman. En gemensam kommitté, som består av styrelserna för FAI och FALK, jobbar fram beslutsunderlag inför årsmötet som hålls 21 april i båda föreningarna. Mer om detta finns att läsa på deras respektive hemsidor, fai.nu och falkarkiv.nu.

**FAI + FALK
= SANT?**

Kollektivt kulturarv

I Kollektivt kulturarv går det att söka bilder ur hembygdsföreningarnas samlingar. Sökningen kan göras utifrån samling, titel, typ av objekt eller tagg.

Så här i sportlovstider är det många som tänker på skidåkning. För en del får det stanna vid en tanke. Nyhetsprogrammen rapporterar om hur dyrt det har blivit med liftkort, utrustning, resa och övernattnings. Då kan det vara trevligt att titta på glada skidåkare från förr. Så mycket utrustning verkade inte behövas.

Det finns olika möjligheter att söka i Kollektivs kulturarv. Ett sätt är att bläddra i en av samlingarna och utforska vad en särskild förening

har publicerat. Ett annat att skriva ett sökord i "taggar". Bland bilderna finns byggnader, personer, föremål, arbetsmetoder, och skolfoton som några exempel. Till varje bild finns den information som är känd. I ett kommentarsfält går det att komplettera uppgifterna för den som vill.

Kollektivt kulturarv drivs av Stockholms läns hembygdsförbund och Stockholms läns museum tillsammans. Syftet är att hembygdsföreningarnas bildsamlingar digitaliseras, bevaras och tillgängliggörs. Idag finns bilder från fler än 25 hembygdsföreningar samt bilder från Stockholms läns museum. Föreningarna får betala en avgift, men

samtidigt långtidslagras högupplösta bilder och säkras för framtiden.

/Malena Hofverberg

Webbadress:
kollektivtkulturarv.se

Två av flickorna Nilsson på skidor 1925. BHF studiecirkel vt 2016: Systrarna från Elfsjö, se bild brf1407_163 bhf1407_175. Brännkyrka hembygdsförening.

Dags att planera Arkivens dag?

Det kan kännas avlägset att börja tänka på något som inte inträffar förrän i november, men det kan vara en god idé. När hösten kommer är det mycket som dra igång. Om ramarna redan har satts kan fokus läggas på innehåll och publikarbete.

Arkivens dag har varje år ett tema.

I år är det "Färg och form". Fundera på om ni vill följa det eller lyfta fram något annat ur arkivet. Vad hade du själv velat se och vad kan locka nya besökare? Planera också hur mycket material som ska visas så det blir en rimlig arbetsinsats. Många arrangemang görs i samarbete med andra. Bestäm i god tid

var ni ska vara så att inte lokalfrågan blir ett hinder.

Som regional kontaktperson kan FSL stötta på olika sätt, så tveka inte att ta kontakt med kansliet.

Skriv in den 11 november i almanackan redan nu.

Föreningen Kulturlandskaparna i Stockholms län fyller 30 år

Den som vill arbeta aktivt för att värna miljön kan söka sig till Föreningen Kulturlandskaparna. Under de senaste 30 åren har de arbetat för biologisk mångfald och att vårda kulturlandskapet. Genom kursverksamheten värnar de det immateriella kulturarvet genom att kunskapen om arbetsmetoder lever kvar. Som medlem innebär det praktiskt arbete.

Föreningen Kulturlandskaparna

Vårt gäng var engagerade i Naturskyddsföreningen under slutet av 1980-talet. Vi slog ängar med lie och slåtterbalk. Vi stängslade för naturbete där växter fanns som skulle gynnas. Men efter ett tag märkte vi att alltför många från denna förening bara följde med för att titta på de fina växterna. På det sättet överlever de inte! Vi startade en ny förening som var arbetande. Det blev det långa namnet Kulturlandskaparna.

Så småningom började vi längta efter "äkta" medhjälpare, egna betesdjur. År 1995 fick vi tillfälle att skaffa några får och vi fick en fast plats för dem, nämligen Överjärva gård i Solna. Överjärva hade just räddats från att bli bostadsområde av miljöpartisten Anna Horn som också var ordförande i föreningen Käringårdar. Vi kom sedan att samarbeta en tid.

Vår förening har haft fria händer under alla år att bevara och utveckla det agrara landskapet i detta område. Eftersom så mycket spår fanns kvar ända från stenåldern och genom alla tider, så gällde det att vara försiktig. Vi har lagt ner oerhört mycket ideellt arbete.

När hela området blev Igelbäckens naturreservat med flera kommuner involverade blev det litet enklare.

Som medlem i föreningen stödjer du framtiden. Föreningen står för ett arbete för biologisk mångfald. Djuren betar på naturbetesmark under sommaren. Det ger ett öppet landskap som tyvärr överlag minskar i yta. På vintern bor de på ströbädd som sedan omvandlas till gödsel. Djuren är väldigt sociala eftersom vi umgås och hanterar dem på ett trevligt, personligt sätt.

Ullen klipper vi själva och tar hand om alltihop. Skräpullen ska ligga ute runt växter och den rena fina blir produkter. Fårull har egenskaper

Snart kommer våren och lammen!

som ingen kan vara utan. Ullen från Svenska Finullsfår sticks inte! Kasta fleecetröjorna, det är för mycket plast.

De flesta lammen slaktas på hösten. Då tar vi tillbaka alla skinn, beredda och klara för att säljas. Vi anlitar ett litet slakteri. Köttet säljer vi på gården. Medlemmar är prioriterade. Besök Fårens Hantverksbod för mer information.

Något som kännetecknar oss är våra kurser; Att bygga gärdsgård, Småskalig fårskötsel, Bli en riktig fårherde, Träff i fårhagen med fårklippning, Lamm- och fårskötarskola.

Text och foto: Ulla Alm

Kontaktuppgifter till föreningen:
kulturlandskaparna.se
info@kulturlandskaparna.se

Ulla Alm som håller i de flesta kurserna brukar säga: "De här kurserna borde tillhöra allmänbildningen".

Inbjudan till informationsträff, torsdag 16 mars, kl. 11-12

Svenska Arkivförbundet och SVT bjuder in till en digital informationsträff rörande den nya drama-dokumentärserien *Historien om Sverige*. Serien är SVT:s största historiesatsning någonsin och det ska bli en spännande, storlagen och lättillgänglig serie för den breda publiken. I samband med publiceringen under hösten 2023 bjuds minnesinstitutioner in för att tillsammans med SVT skapa en historierörelse.

Björn Wahren, producent och projektledare SVT och Amanda Vesterlund, generalsekreterare Svenska Arkivförbundet

Plattform: Microsoft Teams,

Deltagandet är gratis och öppet för medlemmar och icke medlemmar i Svenska Arkivförbundet.

Anmälan: <https://arkivforbundet.se/arrangemang/informationstraffar>

Gratis föreläsningar

Stockholm stadsarkivs föreläsningar om Stadshuset som fyller 100 år fortsätter under våren.

Den 9/3 berättas om Gyllene salens mosaiker och upptäckten av de försvunna skisserna. Den 13/4 Stockholms första stadshus – Rådhuset vid Stortorget. Bland onsdagshistorierna kan nämnas En ung socialist i 1880-talets Stockholm 15/3. Hans egna minnesanteckningar ligger till grund för berättelsen.

KB har på onsdagskvällar öppna föreläsningar i vitt skilda ämnen. Lär dig mer om medeltida böcker, Sapmi och svensk fotografihistoria. Programmet finns på kb.se/om-oss/evenemang.html

*Stadshuset, Gyllene salen. Väggsmosaiken Mälardrottningen. Stockholms stadsmuseum.
Fotograf: Cronquist, Gustaf W:son, 1925*

2023

Aktuell information och anmälan finns på fslarkiv.se.

MARS

30 Årsmöte. Se program på sidan 1.

APRIL

20 Ordna ditt arkiv 16.00, ges via Zoom

MAJ

10 Kurs för Sv. Målarförbund

Ordna & Vårda ges ut av Föreningsarkiven i Stockholms län, FSL, med stöd av Region Stockholm, Riksarkivet och Stockholms stad.
Org.nr 802400-1391 **Postadress** c/o Stockholms stadsarkiv, Box 22063, 104 22 Stockholm **Besöksadress** Kungsklippan 6. Tel 08-508 283 42
Hemsida www.fslarkiv.se **E-post** fsl@fslarkiv.se
Ansvarig utgivare Therese Tedeblad
Redaktionen Therese Tedeblad och Malena Hofverberg
Layout Hasse FotoSättare **Tryck** Adegraf AB.
Manusstopp Ordna & Vårda nr 2 2023 – 20 april 2023

